

Предлагается методика оценки эффективности применения различных видов энергоносителей в зависимости от объемов их потребления и времени суток, цены на топливо и расходов на его транспортировку. Методика основана на сравнительном анализе стоимости использования энергоносителей в зависимости от их энергоемкости.

Ключевые слова. Энергоемкость, энергоносители, топливо, стоимостный эквивалент, коэффициент использования.

Methods for determining Cost equivalents of energy sources

Керко О.І., Керко V.M.

Course of optimization of energy consumption is one of the directions in which power engineering specialists work. There is a well known statement that expenses for energy efficiency rise are less than expenses for using new energy generating capacity. Correct choice of energy source depending on its cost and use factor saves expenses for heating of industrial, social and dwelling facilities.

Expenses for space heating in the structure of communal expenses are 50-70%. Issue of energy source choosing in the presence of different heat-generating equipment in the consumer becomes urgent taking into account the fact that in recent years due to objective reasons tariff for energy sources often changes.

Recently, the owners of industrial, social and dwelling facilities set several types of heating equipment that works on different energy sources because of constant changes in tariffs and prices for energy sources. If this choice is usually limited by gas and coal for industrial facilities then the choice is wider for social and small dwelling facilities. Thus, solid fuel boilers working on wood, briquettes and pellets become widespread in Ukraine. In agriculture, there are examples of effective use of biogas equipments. It should be noted that electric heating become competitive under current prices for gas, but only in the condition of use two- and three-tariff plans. Therefore, there is a need for choosing energy source for heating based on its cost at the moment taking into consideration the fact that prices for energy constantly and irregularly change.

Traditional methods of comparing efficiency of use energy sources based on regulatory coefficients of capital investments efficiency under unstable prices and tariffs for energy are irrelevant. So, necessity of efficiency assessment for short-term period comes forefront, including already available (set) heating equipment that is without taking into account capital investments.

The purpose of the paper was to create methods for determining cost equivalents of energy sources which give a more accurate picture on efficiency of fuel usage, but in addition to that is available in use by practical workers and not even specialists.

Cost equivalent is expenses for purchasing and transporting of energy source that are identical to basic energy source which is chosen at the wish of a researcher. Data in the table show equivalents of some types of fuel by such basic energy source as gas, but we did not include the cost of its transporting and storing in view of the fact that they are different in each single case that does not affect to proposed method.

Relative values of cost equivalents of energy sources are offered to apply for better demonstration of results interpretation.

In our view, this method makes the task of choosing a profitable energy source easier, especially if it implements through a computer program taking into account the fact that the cost of energy sources often changes not long ago. In our case it is realized in Microsoft Excel. But the system of automatic select of energy source based on tariffs, volumes of energy consumption and time of day that can be implemented within the system "smart house" that actively spreads in developed countries will give even greater effect. Solar or heat pump system of heat supply can be attached to this system. These systems automatically switch various boilers to the most beneficial energy source in this case.

Keywords: energy holding capacity, energy sources, fuel, cost equivalent, use factor.

Надійшла 13.04.2017 р.

УДК 657.471.1:636.5/6.034

ХОМЯК Н.В., канд. екон. наук,

nvh878@ukr.net

ТОМІЛОВА Н.О., канд. екон. наук,

zhylya.84@mail.ru

ГАВРИК О.Ю., канд. екон. наук,

gavrik_olecya@ukr.net

ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-ОБЛІКОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЯЄЧНОГО ПТАХІВНИЦТВА

Сформовано інформаційно-облікове забезпечення процесу управління витратами на підставі аналізу концептуальних і методичних основ управління витратами та основних факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємств яєчного птахівництва. Запропоновано модель управління витратами підприємств яєчного птахівництва.

ва, що дозволить забезпечити взаємозв'язок показників економічної ефективності та економічності витрат. Систематизовано номенклатуру об'єктів калькулювання і калькуляційних одиниць, що сприятиме формуванню достовірної інформації з метою організації ефективного процесу управління бізнес-процесами підприємства. Удосконалено систему управління виробництвом з використанням методу «директ-костинг», що дозволить дівіше здійснювати менеджмент та координування виробництва.

Ключові слова: управління, інформаційно-облікове забезпечення, система управління виробничими витратами, директ-костинг.

Постановка проблеми. Мета системи управління витратами буде досягнута за умови, що управлінські рішення, які приймаються щодо менеджменту бізнес-процесів підприємства, забезпечать його прибутковість та формування нових конкурентних переваг. Досягнення зазначеної мети значною мірою залежить від організації процесу управління витратами, кваліфікації персоналу менеджерів та рівня забезпечення їхньої діяльності необхідною інформацією. На наше переконання, забезпечення ефективності підприємств яєчного птахівництва передбачає застосування сучасних, адаптованих до вітчизняних умов господарювання, інструментів і методів управління витратами, які певною мірою логічно узгоджені із застосовуваними системами обліку, планування та аналізу витрат.

Функціонування підприємств досліджуваної галузі в сучасних умовах потребує прийняття складних управлінських рішень, оскільки посилення конкуренції на ринку яєць та яєчної продукції змушує їх активно використовувати весь арсенал управлінських технологій, залучати більш кваліфіковану робочу силу, оперативно впроваджувати інновації. Очевидно, що такі умови господарювання вимагають від менеджменту підприємств поглибленої спеціалізації в галузі управління витратами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Окремі питання, пов'язані із поглибленням теоретико-методологічних засад розвитку різних аспектів формування виробничих витрат та управління ними, зокрема й аграрних підприємств, розглянуто у працях вітчизняних науковців: В. Андрійчука, В. Збарського, І. Охріменка, І. Баланюка, С. Дем'яненка, М. Дем'яненка, В. Дієсперова, В. Зіновчука, М. Маліка, С. Мочерного, В. Месель-Веселяка, Н. Прозорова, М. Хорунжого, О. Шпичака, Ю. Цал-Цалка.

Ці наукові дослідження є істотним внеском у розвиток теоретичних основ і розроблення заходів, спрямованих на удосконалення процесу управління виробничими витратами підприємства. Однак мінливість зовнішнього середовища та посилення кризових явищ актуалізує сучасні підходи до проблем дослідження з урахуванням необхідності розв'язання ряду завдань щодо удосконалення системи управління виробничими витратами підприємств яєчного птахівництва, діагностики зовнішнього середовища підприємств і забезпечення їх економічної стійкості в довгостроковій перспективі.

Мета дослідження полягала в розробці і практичних рекомендаціях щодо формування інформаційно-облікового забезпечення процесу управління витратами на підприємствах яєчного птахівництва.

Матеріал і методика дослідження. В процесі дослідження використано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження процесів і явищ у їх взаємозв'язку й розвитку, а саме: монографічний (за формулювання мети, завдань, предмета і об'єкта дослідження); метод порівняльного аналізу (за дослідження концепцій стратегічного управління витратами).

Основні результати дослідження. Процес управління витратами на підставі формування основних факторів, що впливають на ефективність діяльності підприємств яєчного птахівництва, пропонуємо на рисунку 1.

Запропонована модель враховує вплив зовнішнього середовища (факторів політико-правового, економічного, соціально-культурного, науково-технічного, міжнародного, природного спрямування) та внутрішнього середовища (матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні, управлінські ресурси), які впливають на ефективність підприємств яєчного птахівництва, склад і структуру виробничих ресурсів на «вході» виробничого процесу та результат їх трансформації в процесі реалізації функцій управління витратами на «виході».

Склад і кількість ресурсів на вході, а також цілі й завдання управління витратами визначають їх структуру, яка є основним керованим параметром цієї моделі і виступає як індикатор господарського ризику в діяльності підприємств яєчного птахівництва.

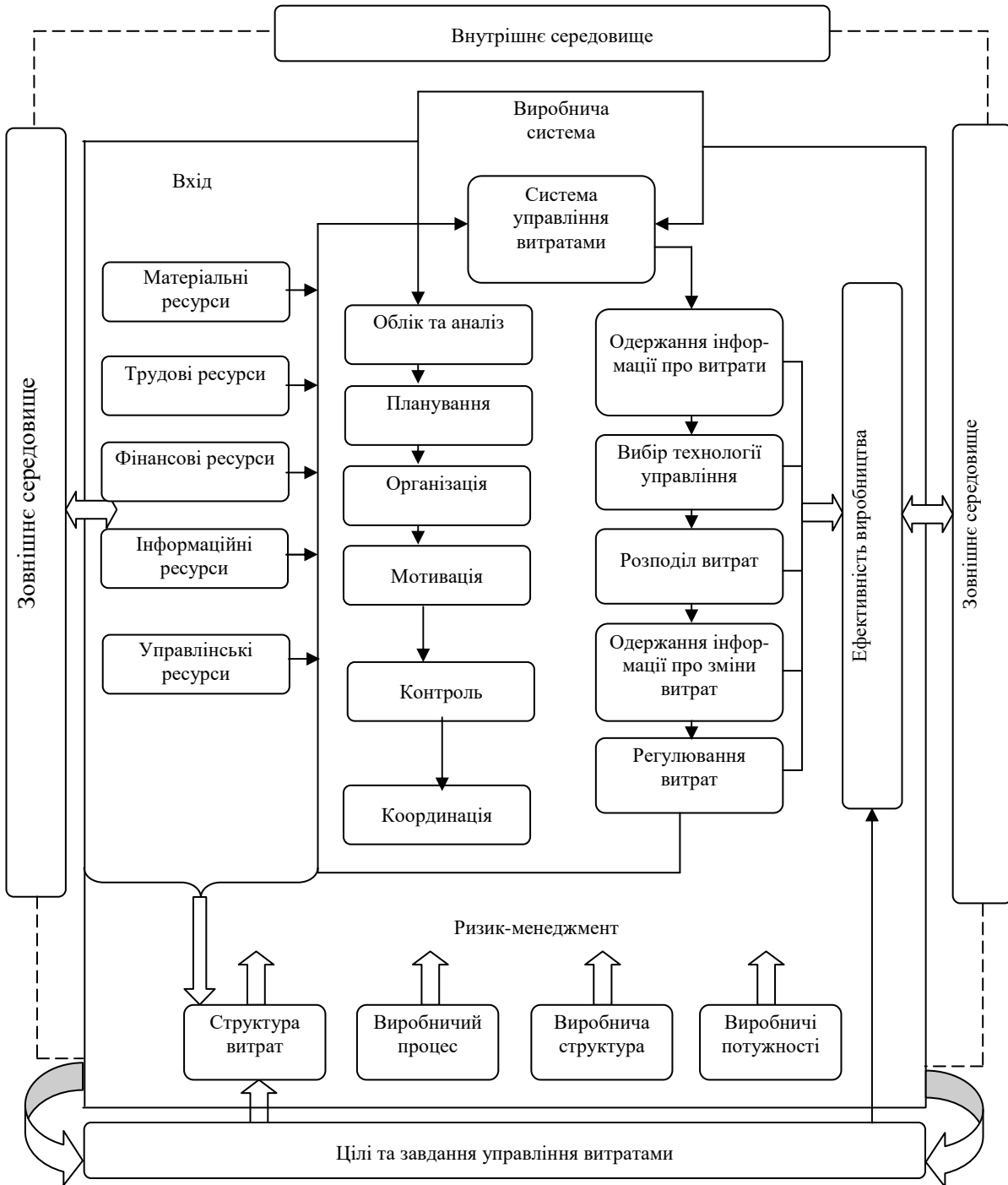

Рис. 1. Модель управління витратами підприємств яєчного птахівництва.

Джерело: розроблено авторами.

Дослідженням встановлено, що у практичній діяльності досліджуваних підприємств організація й удосконалення моделі управління витратами здебільшого відбувається епізодично, без належного обґрунтування. Отже, можна зробити висновок, що цілеспрямований вплив на витрати підприємствами не забезпечує відчутного позитивного впливу на ефективність їх функціонування, оскільки дуже часто на практиці відсутня ідеологія управління витратами, а на рівні методології застосовують неузгоджений набір інструментів і методів управління витратами через певні складності. До сьогодні не сформовано єдиного уявлення про те, які завдання підприємство має вирішувати за допомогою інструментів і методів управління виробничими витратами.

Спираючись на результати проведеного дослідження, доходимо висновку, що одним із факторів забезпечення ефективності підприємств яєчного птахівництва є правильно побудована модель управління витратами. Для цього, в першу чергу, важливо забезпечити логічну збалансованість використання технологій управління, що сприятиме підвищенню економічної ефективності виробничої діяльності. Вважаємо, що запропонована модель управління витратами дозволить також забезпечити взаємозв'язок показників економічної ефективності та економічності витрат, оскільки економічність в одних випадках приводить до підвищення ефективності, а в інших – ні. Для раціонального поєднання економічності та ефективності витрат модель управління витратами підприємств яєчного птахівництва має набути правильної структури. У цьому зв'язку нами визначено логічну структуру управління витратами підприємств з виробництва яєць, в якій виділено три взаємопов'язаних рівні:

1 рівень – ідеологія, у межах якої менеджменту підприємств доцільно визначити набір базових цінностей діяльності: місія, ідентифікація, загальні цільові установки. У нашому контексті на даному рівні формується мета, яка полягає у підвищенні ефективності підприємств яєчного птахівництва шляхом удосконалення управління витратами;

2 рівень – методологія, що визначає принциповий підхід до управління витратами (взаємозв'язку цілей, інструментів управління, методів оцінки інструментів управління);

3 рівень – модель, яка визначає функціональну логіку управління витратами на рівні стандартизованих алгоритмів – технологій управління витратами.

Отже, така модель управління являє собою набір узгоджених правил на кожному із описаних рівнів. Правила більш високого рівня визначають вимоги для нижчого рівня, утворюючи логічну вертикаль управління витратами.

Дієвість системи управління виробничими витратами забезпечується за умови узгодженості методів та інструментів управління витратами, що може позитивно вплинути на підвищення ефективності підприємств [1]. Якщо логічні рівні в моделі управління витратами узгоджуються між собою, то і вся модель управління витратами є взаємопов'язаною по вертикалі та збалансованою. У цьому зв'язку пропонуємо узгодження структурних рівнів моделі управління витратами підприємств яєчного птахівництва на основі відповідностей (табл. 1).

Вважаємо, що в умовах посилення конкуренції на ринку формування конкурентних переваг птахівничими підприємствами можна досягти лише на основі одержання ефекту операційного левериджу шляхом використання високопродуктивного стада птиці, оптимальних систем утримання, вирощування та годівлі, успішного позиціонування продукції на цільових сегментах ринку, конкурентоспроможного виробничого потенціалу та досконалого механізму управління бізнес-процесами.

Таблиця 1 – Узгодження структурних рівнів управління витратами підприємств яєчного птахівництва

Рівень прийняття управлінських рішень	Завдання управління витратами	Підхід до управління витратами	Методи та інструменти управління (управлінські технології) витратами
Оперативне управління витратами	Зниження витрат	Управління цільовою собівартістю на етапі виробництва	Кайзен-костинг (kaizen-costing)
	Контроль витрат	Управління на основі норм і нормативів	Стандарт-кост (standart-cost)
Тактичне управління витратами	Управління результатами	Управління на основі маржинальних витрат	Директ-костинг (direct-costing)
	Управління ресурсами	Управління за функціями	ABC (activity based costing)
		Управління за процесами	ABM (activitybasedmanagement)
Стратегічне управління витратами	Управління за операціями	Управління за операціями	ABCM (activity based cost management)
	Управління вартістю	Управління на основі затратоутворювальних механізмів	Аналіз ланцюга створення цінностей
	Управління бізнесом	Управління за центрами відповідальності	Бюджетування
	Управління стійким розвитком підприємства	Управління на основі колекторів	Контролінг

Зазначимо, що ячне птахівництво як галузь тваринництва має певні особливості в організації виробництва, технології, що позначається на формуванні об'єктів обліку витрат. Водночас нами встановлено, що на більшості підприємств ячного птахівництва не організовано дієвої інформаційної системи на основі бухгалтерського обліку, що забезпечує отримання якісної інформації для проведення аналізу й оперативного управління.

Як показує практика, підприємства, що мають складну виробничу структуру, гостро потребують оперативної економічної та фінансової інформації, що дозволяє оптимізувати витрати і фінансові результати, приймати обґрунтовані управлінські рішення. Більшою мірою ця проблема постає перед підприємствами ячного птахівництва, оскільки висока собівартість кормів, які займають більшу частку в структурі витрат, ніж в інших галузях тваринництва, спричиняє високу собівартість птахівничої продукції, що ускладнюється посиленням конкуренції в цій галузі [2].

Для забезпечення конкурентоспроможності та розширеного відтворення підприємств ячного птахівництва пріоритетним напрямом розвитку є організація ефективного управління процесами виробництва, що передбачає раціональне використання наявних внутрішніх ресурсів шляхом організації належного контролю, планування, аналізу й інших функцій управління процесами виробництва за допомогою комунікації інформації управлінського обліку [3].

Забезпечення обґрунтованого вибору об'єктів обліку витрат дозволяє більш ефективно здійснювати контроль за формуванням рівня витрат, а також сприяє більш правильному обчисленню собівартості одержаної продукції. Зазначимо, що об'єкти обліку витрат не слід ототожнювати з об'єктами калькуляції, оскільки останні – це продукти праці суб'єкта господарювання та його підрозділів.

При визначенні номенклатури об'єктів калькулювання продукції ячного птахівництва в першу чергу слід враховувати: відмінності у споживчих властивостях виробленої продукції, які визначаються видом птиці, її виробничим напрямом, породою; способами одержання продукції, що відрізняються технологією та організацією виробництва. Однак для сільськогосподарського виробництва, зокрема птахівництва, властива така особливість, що об'єкти обліку не збігаються з об'єктами калькуляції, тому кожен аналітичний рахунок у птахівництві може мати кілька носіїв витрат.

Зміна номенклатури об'єктів обліку та калькулювання відбувається під впливом удосконалення організації виробництва, технологічних процесів, залежить від виду продукції, від трудомісткості облікової роботи.

Для правильного ведення бухгалтерського обліку в птахівництві велике значення має його організація з урахуванням специфічних технологічних особливостей, властивих досліджуваним нами галузі. Групування статей витрат можна уніфікувати, об'єкти обліку і методику калькулювання собівартості продукції визначати відповідно до конкретних умов. Тому важливо з'ясувати порядок визначення собівартості продукції птахівництва з урахуванням спеціалізації виробництва.

На основі аналізу сформованих умов господарювання підприємств ячного птахівництва та узагальнення положень Методичних рекомендацій щодо ведення бухгалтерського обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) з'ясовано, що в сільськогосподарських підприємствах ячного птахівництва об'єктами розрахунку собівартості продукції є: по батьківському стаду – племінні яйця у розрахунку на 1000 шт.; по промислового стаду – харчові яйця у розрахунку на 1000 шт. [4].

Відомо, що птахофабрики розраховують собівартість продукції птахівництва на основі роздільного обліку витрат та кількості отриманої продукції за технологічними групами (табл. 2).

На собівартість яєць відносять всі витрати по стаду курей-несучок (батьківському або промислового), включаючи вартість падежу птиці та збитки від реалізації м'яса вибракуваних курей-несучок.

Як свідчить аналіз підходів щодо визначення собівартості основної, супутньої та побічної продукції в підприємствах ячного птахівництва за існуючої методики розрахунку собівартості яєць не відображаються фактичні витрати на виробництво окремих видів. Одним із недоліків діючої методики обчислення собівартості продукції птахівництва ячного напряму є списання збитків від реалізації м'яса дорослих курей на підвищення рівня собівартості яєць. Також у процесі сортування добового молодняка частина півників зараховується до курочок, а виявляється ця помилка значно пізніше. Крім того, частина курочок бракується через непри-

датність їх до промислового використання. Це поголів'я й утворює групу курчат на відгодівлі як супутнє виробництво, зазвичай ця група не перевищує 5 % загального поголів'я.

Таблиця 2 – Види продукції та відходи виробництва за вирощування курей яєчних порід

Партії птиці	Основні цехи підприємств яєчного птахівництва				
	Батьківське стадо	Інкубатор	Ремонтний молодняк	Промислове стадо	Цех упаковки і сортування яєць
Кури-несучки: основна продукція	Яйця, відправлені в інкубатор	Здоровий добовий молодняк на вирощуванні	Діловий вихід курчат, переведених в основне стадо	Загальна кількість товарних яєць, поголів'я стада курей-несучок	Яйця в коробках, відсортованих по видах
Кури-несучки: супутня продукція	Приріст живої маси птиці	Харчові, кормові яйця. Забиті добові півники	Кури, не придатні для промислового використання. Яйця від молодняку	Кури-несучки, передані на забій. Биті та забраковані яйця	Кількість і маса упаковок готової м'ясної продукції курей-несучок
Побічна	Послід	Послід	Послід	Послід	

Джерело: складено авторами.

Нині постає проблема оцінки вартості супутньої та побічної продукції в яєчному птахівництві. До цієї продукції слід віднести: послід, пух, перо та ін., що оцінюються за встановленими цінами або за цінами можливої реалізації та не є об'єктом калькуляції. На нашу думку, такий широкий перелік побічної продукції не є обґрунтованим. Виходячи із сутності понять «побічна» і «супутня» продукція товарні яйця, отримані від птиці батьківського стада, і яйця, отримані від птиці, що вирощується на м'ясо, слід відносити до супутньої продукції. Ці види продукції птахівництва можуть бути реалізовані господарствами на ринку і тому мають підлягати калькулюванню. Систематизовану номенклатуру об'єктів калькулювання і калькуляційних одиниць представлено в таблиці 3, що сприятиме формуванню достовірної інформації з метою організації ефективного процесу управління бізнес-процесами підприємства.

Зазначимо, що основна відмінність запропонованої номенклатури об'єктів калькулювання полягає в тому, що розширено склад супутньої продукції, а калькуляційні одиниці встановлено з урахуванням якості продукції. У вітчизняній практиці калькулювання якості продукції ще не знайшла належного відображення. Так, основною якісною характеристикою харчових яєць є їх маса, яка, в свою чергу, залежить від таких факторів як порода, вік, маса птиці, умови її утримання, годівлі та ін. На основі діючих стандартів залежно від маси яйця ділять на три категорії. Використання в яєчному птахівництві цієї класифікації дозволить більш повно обчислити собівартість одиниці виробленої продукції з урахуванням її якості та врахувати показники собівартості при формуванні політики ціноутворення на внутрішньому і зовнішньому ринках, а також при аналізі ефективності витрат.

Таблиця 3 – Запропонована номенклатура об'єктів калькулювання і калькуляційних одиниць у птахівництві

Об'єкт обліку витрат	Об'єкт калькуляції	Калькуляційна одиниця
Дорослі кури батьківського стада	Яйця племінні	1 тис. шт. племінних яєць
	Яйця товарні	1 тис. шт. яєць (залежно від категорії)
Ремонтний молодняк птиці	Приріст живої маси	1 ц приросту живої маси
Ремонтний молодняк птиці на дорощуванні	Приріст живої маси	1 ц приросту живої маси, 1 ц живої маси
	Яйця нетоварні	1 тис. шт. яєць
Цех інкубації	Добовий молодняк	1 тис. голів добового молодняку

Джерело: складено авторами.

Алгоритм розрахунку собівартості продукції яєчного птахівництва має включати ряд етапів: визначення собівартості племінних яєць, оскільки вони можуть бути використані цехом інкубації; калькулювання собівартості добового молодняку за всіма технологічними групами молодняку птиці, спочатку визначення фактичної собівартості приросту, а потім – собівартості живої маси молодняку, оскільки собівартість приросту є складовою частиною собівартості живої маси; оці-

нювання за цінами можливої реалізації або використання побічної продукції (послід, пух, перо, відходи інкубаційного цеху, в тому числі кров'яне кільце, півники, забиті в добовому віці).

Відходи інкубації, які використовують для приготування м'ясо-кісткового борошна, пропонуємо оцінювати за ціною можливого використання, бо їх передають від одного центру відповідальності (виробничого підрозділу) підприємства до іншого. Ціну можливого використання пропонуємо визначати як суму вартості взаємозамінного продукту і витрат на переробку (за вартість взаємозамінного продукту приймає вартість корму).

Вибір методу обліку витрат на виробництво здійснюється безпосередньо підприємством залежно від особливостей виробничого процесу, його складності, наявності незавершеного виробництва, тривалості виробничого циклу, номенклатури вироблюваної продукції. З метою обґрунтованого визначення калькуляційного прийому щодо його раціональності та простоти використання необхідно проаналізувати всі існуючі методи обліку витрат, виявити їх сильні та слабкі сторони [5].

Зазначимо, що у вартісно-орієнтованому обліку використовують різні методи калькулювання витрат і розрахунку собівартості, серед яких найпоширенішими є АВС-костинг, 1С-костинг, ЛТ-костинг, таргет-костинг, калькуляція на основі ланцюжка цінностей. З метою вибору калькуляційного прийому менеджменту підприємства важливо чітко уявляти відмінності між ними, а також розуміти, як саме вибір певного методу позначиться на фінансовому результаті діяльності підприємства [6].

Відомо, що на птахівничих підприємствах застосовують метод обліку витрат та обчислення повної фактичної собівартості, який акумулює всі прямі та непрямі витрати, пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, без розподілу їх на змінні й постійні. За такого підходу при обробці бухгалтерських даних за місяць можна визначити фактичну собівартість у порівнянних цінах продукції лише в наступному місяці [7]. Саме тому менеджмент підприємства не може приймати оперативні управлінські рішення щодо зниження собівартості продукції [8].

Висновки. У зв'язку з цим з метою удосконалення управління виробництвом на підприємствах доцільно використовувати альтернативний традиційному метод «директ-костинг», який є одним із найбільш прогресивних методів обліку витрат і дозволяє дівіше здійснювати менеджмент та координування виробництва. Так, калькулювання собівартості за методом «директ-костинг» дає можливість проводити операційний аналіз діяльності підприємства, визначаючи такі найважливіші в управлінні виробництвом показники як поріг рентабельності, запас фінансової міцності та силу впливу операційного важеля. Запропонована методика надасть керівництву широкі можливості моделювати на практиці різні комбінації обсягу продажів, витрат і прибутку, вибираючи з них найбільш прийнятну, щоб відшкодувати витрати. Щодо підприємств яєчного птахівництва, то концепцію цільової собівартості можливо застосовувати в обмеженому вигляді, оскільки продукцію птахівництва можна спроектувати, тому замість системи «таргет-костинг» пропонується застосовувати «кайзен-костинг», орієнтований на загальне зниження витрат за умови однорідності одержуваної продукції.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Тарасова Т.Ф. Управление затратами на предприятии: [учебник для вузов] / Т.Ф. Тарасова, Э.А. Гомонко. – М.: Проспект, 2009. – 458 с.
2. Білоусова І. М. Методи обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості / І. Білоусова // Бух. облік і аудит. – 2009. – № 9. – С. 3-5.
3. Прозорова Н.В. Підвищення ефективності птахівництва на основі логістичного підходу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://market.avianua.com/?p=1196>.
4. Методичні рекомендації з планування, обліку та калькулювання продукції сільськогосподарських підприємств: [затв. наказом МінАП України від 18 трав. 2009 р. № 132] // Облік і фінанси АПК. – 2009. – № 12. – С. 5-60.
5. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник / С.Ф. Голов. – 4-те вид. – К.: Лібра, 2008. – 704 с.
6. Левицька С. Управлінський та внутрішньогосподарський облік: завдання, мета, чинники ефективного впровадження / С. Левицька // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 2. – С. 256-264.
7. Хміль Ф.І. Основи менеджменту: [підручник] / Ф.І. Хміль. – К.: Академвидав, 2005. – 608 с.
8. Хорнгрен Ч.Т. Бухгалтерський учёт: управленческий аспект / Ч.Т. Хорнгрен, Дж. Фостер; [пер. с англ. Я. В. Соколова]. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 416 с.

REFERENCES

1. Tarasova T.F. Upravlenie zatratami na predpriyatii: uchebnik dlya vuzov [Management of expenses in the enterprise] / T.F. Tarasova, E.A. Gomonko. – М.: Prospekt, 2009. – 458 p. [in Russian]

2. Bilousova I. M. Metodi obliku virobnychih vitrat i kalkulyuvannya sobivartosti [The methods of keeping production costs and costing] / I. Bilousova // Buh. oblik i audit. – 2009. – № 9. – P. 3-5. [in Ukrainian].
3. Prozorova N.V. Pidvishchennya effektivnosti ptahivnitstva na osnovi logistichnogo pidhodu. [Improving the efficiency of poultry industry based on logistics approach. Elektronniy resurs]. – Rezhim dostupu: <http://market.avianua.com/?p=1196>. [in Russian]
4. Metodichni rekomendatsiyi z planuvannya, obliku ta kalkulyuvannya produktsiyi silskogospodarskih pidpriemstv: [zatv. nakazom MinAP Ukrayini vid 18 trav. 2009 r. № 132] [Methodical recommendations for planning, accounting and calculation of production of agricultural enterprises] // Oblik i finansi APK. – 2009. – № 12. – P. 5-60. [in Ukrainian].
5. Golov S.F. Upravlinskiy oblik: pidruchnik [Management Accounting. Textbook] / S.F. Golov. – 4-te vid. – K.: Libra, 2008. – 704 p. [in Ukrainian].
6. Levitska S. Upravlinskiy ta vnutrishnogospodarskiy oblik: zavdannya, meta, chinniki effektivnogo vprovadzhennya [Management and internal accounting: tasks, objectives, factors of effective implementation] / S. Levitska // Buhgalterskiy oblik i audit. – 2009. – № 2. – P. 256-264. [in Ukrainian].
7. Hmil F.I. Osnovi menedzhmentu: [pidruchnik] [Fundamentals of management : [textbook]/ F.I. Hmil, I. F. Hops.. – K.: Akademiya, 2005. – 608 p. [in Ukrainian].
8. Horngren Ch.T. Buhgalterskiy uchet: upravlencheskiy aspekt [Accounting: managerial aspect] / Ch.T. Horngren, Dzh. Foster; [per. s angl. Ya. V. Sokolova]. – M. : Finansy i statistika, 1995. – 416 p.

Формирование информационно-учетного обеспечения процесса управления затратами на предприятиях яичного птицеводства.

Н.В. Хомяк, Н.О. Томилова, О.Ю. Гаврик

Сформировано информационно-учетное обеспечение процесса управления затратами на основе анализа концептуальных и методических основ управления затратами и основных факторов, влияющих на эффективность деятельности предприятий яичного птицеводства. Предложена модель управления затратами предприятий яичного птицеводства, что позволит обеспечить взаимосвязь показателей экономической эффективности и экономичности затрат. Систематизирована номенклатура объектов калькулирования и калькуляционных единиц, что будет способствовать формированию достоверной информации с целью организации эффективного процесса управления бизнес-процессами предприятия. Усовершенствована система управления производством с использованием метода «директ-костинг», что позволит действеннее осуществлять менеджмент и координацию производства.

Ключевые слова: управление, информационно-учетное обеспечение, система управления производственными затратами, директ-костинг.

The formation of information and account providing of process management cost of enterprises of egg poultry industry

N. Khomyak, N. Tomilova, O. Gavrik

Ensuring the effectiveness of egg poultry enterprises involves the use of modern, adapted to local economic conditions, tools and methods of management costs that are to some extent is logically consistent with the applicable accounting systems, planning and cost analysis. The functioning of enterprises of the investigated branch in modern conditions requires complex decision-making and in-depth specialization in management costs.

In the article determined that the model of cost management at enterprises of egg poultry industry takes into account the impact of the environment (factors of political, legal, economic, social, cultural, scientific, international, natural disasters) and internal environment (material, labor, financial, information, administrative resources).

These factors influence the effectiveness, the composition and structure of inputs to the «input» of the production process and the result of their transformation in the implementation of cost management functions of the «exit».

The research established that in practice of studied enterprises organization and improving of cost management model mainly occurs sporadically, without proper justification. Therefore, one of the factors ensuring the effectiveness enterprises egg poultry industry is properly constructed model of cost management. To do this, first, it is important to use a logical balance control technology, which will increase the economic efficiency of production activities.

The effectiveness of management production costs is provided on the condition of consistency of methods and tools of cost management that can positively influence the efficiency of enterprises. If the logic level of cost management model consistent, then the whole model of cost management is interconnected vertical and balanced. In this regard, we offer coordination of structural levels of cost management model enterprises egg poultry-based matches.

We think that in the increasingly competitive at the market formation of competitive advantages poultry enterprises can be achieved only through obtaining the effect of operating leverage through the use of highly birds flock, optimal system maintenance, growing and feeding the successful positioning of products in targeted market segments, competitive production capacity and perfect mechanism for management of business processes. The nomenclature of objects calculation and calculation units that contribute to the formation of reliable information in order to process an efficient business process management company is systematized.

The system management of production by using the method «direct costing» that will efficiently implement management and coordination of production is improved. Calculation of prime cost by the method «direct costing» makes it possible to conduct operational analysis of the enterprise. Identifies such important indicators in production management as the threshold of profitability, stock of financial strength and power of influence of operating leverage. Proposed technique will provide leadership opportunities in practice to simulate various combinations of sales, costs and profits of them are choosing the most appropriate to reimburse costs.

Key words: management, information and accounting software, system of production costs, direct costing.

Надійшла 18.04.2017 р.